

Stvořitel mluví k člověku

Texty na tento týden

Gn 1,27-28; Gn 3,1-8; L 15,11-32; Gn 3,14-24; Ex 19,16-22; J 10,27-30

Úvodní text

„Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k otcům ústy proroků; v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něhož stvořil i věky.“ (Žd 1,1.2)

Díky digitálním technologiím můžeme být v kontaktu s přáteli a blízkými i na druhém konci světa. Je to úžasná možnost, ale osobní setkání nenahradí. Společně strávený čas, objetí a rozhovor tváří v tvář mají jedinečnou hodnotu.

Tento týden si připomeneme, že člověk byl stvořen pro osobní vztah se svým Stvořitelem. Toto důvěrné spojení však kdysi dávno zničil hřích. Aby Bůh znovu navázal spojení se svým milovaným stvořením, našel způsob, jak k nám promlouvat. Nejčastěji komunikuje prostřednictvím pečlivě vybraných poslů – proroků, kteří lidem předávají jeho poselství. Slova mnoha z nich jsou zaznamenána v Bibli, i když ne všichni proroci své výroky zapsali.

Božím cílem je v každém z nás obnovit jeho obraz, který hřích znetvořil. Právě to je podstatou plánu spasení: obnova, která bude dokončena ve chvíli, kdy Bůh stvoří „nové nebe a novou zemi, ve kterých přebývá spravedlnost“ (2Pt 3,13).

Do té doby k nám Bůh nepřestává promlouvat prostřednictvím svých proroků.

Osnova lekce

Tento týden si připomeneme, že člověk byl stvořen pro přímý vztah se svým Stvořitelem. Přestože hřích toto vzácné pouto přerušil, Bůh z vlastní iniciativy hledá cesty k obnově komunikace. Tato snaha vrcholí největším zjevením jeho lásky v osobě Ježíše Krista.

- Gn 1,27-28: Původní dokonalá komunikace mezi Stvořitelem a prvními lidmi (neděle)
- Gn 3,6-8: Tragické následky neposlušnosti a snaha skrýt se před Bohem (pondělí)
- Gn 3,9-10; L 15,20-21: Laskavá Boží iniciativa při hledání padlého a ztraceného člověka (úterý)
- Gn 3,14-15: První evangelijní zaslíbení o Vykupiteli uprostřed tragédie hříchu (středa)
- Žd 1,1.2: Boží zjevení prostřednictvím proroků a v osobě Ježíše Krista (čtvrtek)

KOMUNIKACE V EDENU

²⁷Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. ²⁸A Bůh jim požehnal a řekl jim: „Plodte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a pánujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe.“ (Gn 1,27.28)

¹⁵Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil. ¹⁶A Hospodin Bůh člověku přikázal: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. ¹⁷Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti.“ (Gn 2,15–17)

Hospodin Bůh zavolal na člověka: „Kde jsi?“ (Gn 3,9)

Osobní studium

První dvě kapitoly knihy Genesis vyprávějí příběh stvoření světa. Bůh vytvořil nádherný domov a do něj umístil Adama a Evu – vrchol svého stvořitelského díla. Od všech ostatních živých tvorů se člověk lišil tím, že byl stvořen „aby byl obrazem Božím“ (Gn 1,27). O žádném jiném stvoření Bible nic podobného neříká. Člověk měl žít plnohodnotný život v hojnosti, zakoušet lásku v celé její hloubce a těšit se z úzkého společenství s Bohem.

V Gn 2,18–23 čteme, že Bůh stvořil Evu pro Adama, protože podle jeho slov „není dobré, aby člověk byl sám“ (Gn 2,18). Již od počátku jsme tedy byli stvořeni jako společenské bytosti. Sociologové dnes potvrzují, že zdravé mezilidské vztahy prospívají našemu tělesnému i duševnímu zdraví, zatímco osamělost člověka ničí.

Není proto divu, že když Adam spatřil Evu, radostně zvolal: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať muženou se nazývá, vždyť z muže vzata jest“ (Gn 2,23).

Rodina, tvořená mužem a ženou, kteří jsou spojeni manželským svazkem, je první společenskou institucí. Bůh ji ustanovil, aby lidé mohli prožívat plnost vztahů a vzájemnou blízkost. Právě proto se satan od samého počátku snaží rozvrátit principy, na nichž tato původní rodina stojí.

Jaký druh komunikace mezi Bohem a lidmi v zahradě Eden nacházíme v úvodních verších (Gn 1,27.28; 2,15–17; 3,9)?

Adam a Eva se těšili z osobního společenství s Bohem. Jako rozumné bytosti se s ním mohli setkávat a přijímat od něho pokyny. Jako správci nádherné zahrady rozvíjeli své vědomosti a schopnosti při péči o rostliny i zvířata. Každý den trávil s Bohem vzácné chvíle „za denního vánku“ (Gn 3,8). Zvláštní význam měla sobota, která je nedílnou součástí stvoření a byla určena jako jedinečný čas pro budování vztahu mezi Bohem a jeho dětmi (Gn 2,2.3; Ex 20,8–11). Právě v tento den naši první rodiče mimořádným způsobem zakoušeli Boží lásku a něžnou péči.

Aplikace

Dnes, tisíce let po vyhnání z Edenu, si jen stěží dokážeme představit, jaký byl život před příchodem hříchu. V čem však i dnes vidíš v přírodě odlesky a stopy Božího původního stvořitelského díla?

SKRÝVÁNÍ SE PŘED HOSPODINEM

⁶Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědounost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. ⁷Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi. ⁸Tu uslyšeli hlas Hospodina Boha procházejícího se po zahradě za denního vánku. I ukryli se člověk a jeho žena před Hospodinem Bohem uprostřed stromů v zahradě. (Gn 3,6–8)

Osobní studium

Protože Bůh je láska (1J 4,8), nechtěl, aby lidé byli jen naprogramovanými bytostmi bez vlastní vůle – roboty. Skutečná láska totiž předpokládá možnost svobodného rozhodnutí. Adam a Eva proto dostali dar svobodné vůle, aby jejich láska – vzájemná i k Bohu – byla opravdová.

Mohli se tedy svobodně rozhodnout, zda budou svého Stvořitele poslouchat, nebo ne. Tuto možnost volby představoval zákaz jíst ze stromu poznání dobrého a zlého (Gn 2,15–17). Jaký smysl by mělo takové varování, kdyby člověk neměl skutečnou možnost rozhodnout se jinak?

„Ačkoli byli naši prarodiče stvořeni jako nevinní a svatí, měli možnost se dopustit zla. Bůh je stvořil jako svobodné morální bytosti, které se mohly svobodně rozhodnout, zda se mu podřídí, nebo mu odeprou poslušnost. Avšak než mohli být věčně v bezpečí, musela být vyzkoušena jejich věrnost. Na počátku lidské existence byla položena zábrana proti sobeckému uspokojování sebe sama, které bylo základem satanova pádu.“ (PP 48.49; NUD 16)

Proč se Adam a Eva po porušení jasného Božího příkazu chtěli před svým Pánem

a Stvořitelem skrýt? Porovnej texty Gn 3,1–8; Jr 23,24 a Žd 4,13.

Třetí kapitola knihy Genesis popisuje tragickou událost – pád člověka do hříchu. Po osudném rozhovoru s hadem, tedy se satanem, byli naši první rodiče vystaveni pokušení, aby jedli ze stromu poznání dobrého a zlého, přestože jim to Bůh zakázal. Satan obratně využil sílu slov i emocí, aby Evu oklamal. Ta pak přesvědčila Adama, aby také porušil Boží příkaz. Eva „viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědounost“ (Gn 3,6). Satanův slib, že budou „jako Bůh znát dobré i zlé“ (Gn 3,5), zněl nesmírně přitažlivě.

Satanova řeč však byla plná lži. Zamlčel důsledky neposlušnosti. Jakmile však Boha neuposlechli, oběma se „otevřely oči“ a poznali, „že jsou nazí“. Přišli o roucho světla a slávy (Ž 104,1.2), které odráželo Boží obraz v nich, a ztratili ochranu, kterou jim Bůh poskytoval. Není proto divu, že se před svým Stvořitelem pokusili skrýt, i když před Bohem se ve skutečnosti schovat nelze. Udělali to proto, že hřích vyvolává pocit viny a člověk má v takové chvíli přirozenou touhu utéct z Boží blízkosti.

Aplikace

Zažil jsi někdy pocity hanby, kvůli nimž ses po svém selhání chtěl skrýt před Bohem?

BŮH HLEDÁ ČLOVĚKA

⁹Hospodin Bůh zavolal na člověka: „Kde jsi?“ ¹⁰On odpověděl: „Uslyšel jsem v zahradě tvůj hlas a bál jsem se. A protože jsem nahý, ukryl jsem se.“ (Gn 3,9,10)

²⁰I vstal a šel k svému otci. Když ještě byl daleko, otec ho spatřil a hnut lítostí běžel k němu, objal ho a políbil. ²¹Syn mu řekl: „Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě. Nejsem už hoden nazývat se tvým synem.“ (L 15,20,21)

Osobní studium

Z textu Gn 3,9,10 vidíme, že Bůh sám začal hledat své děti, které padly do hříchu. Otázka „Kde jsi?“ (Gn 3,9) byla řečnická. Bůh dobře věděl, co Adam a Eva udělali i kde se skrývají. Hřích však narušil přirozený vztah a komunikaci, které mezi Stvořitelem a člověkem do té doby existovaly. Boží bezprostřední starosti proto bylo obnovit spojení se svými dětmi, setkat se s nimi a dát jim naději uprostřed jejich zoufalství. Významné je i použité hebrejské sloveso *qará* („volat“, „zavolat“; Gn 3,9), které Bible často spojuje právě s Boží iniciativou navázat kontakt se svým lidem.

Přečti si verše L 15,11–32. V čem toto podobenství připomíná událost popsanou v Gn 3,9,10?

Skutečnost, že Bůh hledal Adama a Evu, svědčí o jeho bezpodmínečné lásce k člověku. Bůh se nás nikdy nevzdává (viz L 15). Vynakládá velké úsilí, aby s námi obnovil společenství, a to i tehdy, když se před ním snažíme skrýt. Když Petr před Ježíšovým ukřižováním třikrát zapřel svého Pána, Kristus se na něj „obrátil a pohleděl na Petra“ (L 22,61). Beze slov k němu promluvil a snažil se získat zpět svého chybujícího přítele.

Všimněme si také, jak hřích okamžitě poznamenal vztah mezi Adamem a Evou (Gn 3,11–13). Místo toho, aby každý z nich přiznal vlastní vinu, začali obviňovat druhé. Adam obvinil nejen Evu, ale nepřímo i samotného Boha: „Žena, kterou jsi mi dal, aby při mně stála, ta mi dala z toho stromu a já jsem jedl“ (Gn 3,12). Eva zase omlouvala svou neposlušnost slovy: „Had mě podvedl a já jsem jedla“ (Gn 3,13). Ani jeden z nich nebyl v tuto chvíli ochoten přijmout osobní odpovědnost za své jednání. A za šest tisíc let lidských dějin se v tomto směru mnoho nezměnilo.

Hřích zasáhl celé lidstvo. Apoštol Pavel výstižně popisuje naši situaci v Ř 7,15–24, kde vykresluje vnitřní zápas člověka, který chce konat dobro, ale nakonec dělá pravý opak: „Nepoznávám se ve svých skutcích; vždyť nedělám to, co chci, nýbrž to, co nenávidím“ (Ř 7,15).

Kdo z nás to nezná?

Pavlova slova jsou nesmírně hluboká. Všichni jsme vnitřně porušení a často jednáme proti vlastnímu přesvědčení. Pavel nachází jedinou naději ve vysvobození „skrze Ježíše Krista, Pána našeho“ (Ř 7,25). Právě proto nás Bůh nepřestává hledat. Chce nás přivést k Ježíši, který jediný může obnovit Boží obraz v nás a zachránit nás před ničivými důsledky hříchu.

Aplikace

Vzpomeň si na situaci, kdy ses chtěl před Bohem „skrýt“ kvůli vlastní chybě nebo opakujícímu se selhání. Jak skutečnost, že Bůh sám přebírá iniciativu a hledá tě, ovlivňuje tvou ochotu přestat se vymlouvat a místo toho svůj hřích upřímně vyznat?

VYHNÁNÍ ZE ZAHRADY EDEN

¹⁴I řekl Hospodin Bůh hadovi: „Protože to učinil, budeš proklet, odvržen ode všech zvířat a ode vší polní zvěře. Polezeš po břiše, po všechny dny svého života žrát budeš prach. ¹⁵Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu.“ (Gn 3,14.15)

Osobní studium

Jedním z nejničivějších důsledků hříchu Adama a Evy bylo jejich odloučení od Boha. Po vyhnání z Edenu ztratili možnost bezprostředního osobního kontaktu se svým Stvořitelem. Prorok Izajáš tuto skutečnost výstižně popisuje: „Což to nejsou vaše nepravosti, které vás oddělují od vašeho Boha? A vaše hříchy, které způsobily, že skryl tvář před vámi, a neslyší?“ (Iz 59,2). Přestože Adam a Eva nepřestali být Božími dětmi, důsledkům hříchu se nemohli vyhnout a museli zahradu opustit. Jejich neposlušnost navždy změnila svět.

Hřích změnil lidstvo v mnoha směrech (viz Gn 3,14–24). Jak konkrétně však změnil naši komunikaci s Bohem? (Viz Ex 19,16–22.)

Hřích změnil lidskou existenci způsobem, který si jen těžko dokážeme představit, protože známe pouze svět poznamenaný jeho následky. Kvůli hříchu byla země prokleta a začala vydávat „trní a hloží“. Člověk začal zakoušet bolest a o svůj každodenní chléb musí zápasit „v potu své tváře“, dokud se jeho život neuzavře návratem do prachu země. Smrt je nejvýraznější připomínkou přítomnosti hříchu. A právě kvůli hříchu

jsme přišli i o možnost přímého a bezprostředního společenství s Bohem.

Adam a Eva však dostali zaslíbení řešení, které mělo jednou zlomit ničivou moc hříchu. Ačkoli už nemohli hledět na Boží tvář a mluvit s ním tak jako dříve, odcházeli z Edenu s nadějí pro přítomnost i budoucnost. Bůh sám převzal iniciativu a odhalil jim svůj plán záchrany.

Verš Gn 3,15, často označovaný jako první evangelium (*protoevangelium*), dal Adamovi a Evě – a spolu s nimi i nám – naději navzdory tragédii pádu. Zaslíbení přicházejícího Vykupitele dalo člověku sílu postavit se hříchu už v přítomnosti a současně ukázalo na budoucí vysvobození. Dokonce i to, že Bůh oblékl Adama a Evu před jejich odchodem z Edenu, bylo symbolickým gestem, které ukazovalo na jejich budoucí vykoupení. Prostřednictvím Ježíšovy smrti a zmrtvýchvstání má být znovu obnoveno společenství mezi Bohem a člověkem (J 14,1–3).

To znamená, že hned tam v Edenu, bezprostředně po vstupu hříchu do světa, dostalo lidstvo naději a zaslíbení, že problém hříchu nebude trvat navždy. Jen co se objevil hřích, Bůh zaslíbil příchod Spasitele.

Aplikace

Jak ses cítil poté, co jsi udělal něco nesprávného? Cítil jsi vinu, hanbu nebo zklamání ze sebe sama? Jak ti víra v Boha a zaslíbení evangelia pomáhají nevzdat se ani po vlastním selhání?

BOŽÍ POSLOVÉ

¹Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k otcům ústy proroků; ²v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něhož stvořil i věky. (Žd 1,1.2)

Osobní studium

Co nám následující verše odhalují o tom, jak Bůh promlouval k lidstvu po vstupu hříchu do světa? (Žd 1,1.2; Ř 1,19.20; Nu 12,6; 2Tm 3,16.17; J 14,7–9; J 10,27–30)

Navzdory hříchu našel Bůh mnoho způsobů, jak komunikovat s padlým člověkem. Jedním z nich je samotné stvoření. Příroda představuje mocné svědectví o jeho velikosti a moudrosti. Vědci dodnes žasnou nad složitostí vesmíru i nad propracovaností těch nejjednodušších forem života. Současně však příroda nese důsledky pádu, jehož nejvýraznějším projevem je smrt všeho živého.

Dalším způsobem, kterým Bůh mluvil k lidem, byli proroci – jednotliví lidé, které si vyvolil za své posly. Mluvil například k Noemovi, Abrahamovi, Mojžíšovi nebo Danielovi a zjevil jim svou vůli pro svůj lid. Poselství proroků jsou připomínkou toho, že Bůh na své děti nikdy nezapomněl. Někteří proroci svá poselství zaznamenali a stala se součástí Písma, jiní však žádnou biblickou knihu neapsali.

Velká část prorockých výroků byla zachována právě v Písmu svatém (2Tm 3,16.17). Bible je zjevením samotného Boha. Prostřednictvím toho, co Bůh říká v Bibli, poznáváme, kdo Bůh vlastně je, objevujeme jeho neúnavnou lásku a nacházíme rady pro svůj život.

Právě z Bible se také dozvídáme, kdo jsme, odkud přicházíme a kam směřujeme. Odhaluje nám Boží plán pro náš život.

Nejdokonalejším způsobem, jakým k nám Bůh promluvil, je však Ježíš Kristus, kterého poznáváme právě skrze Písmo. Tak jako Bůh hledal Adama a Evu v zahradě Eden, přišel i Kristus, „aby hledal a spasil, co zahynulo“ (L 19,10). Ježíš prohlásil: „Kdo vidí mne, vidí Otce“ (J 14,9). Svým životem, smrtí a vzkříšením naplnil zaslíbení, které dal Bůh Adamovi a Evě už v Edenu. Přišel a zemřel na našem místě, abychom my mohli mít skrze něho věčný život.

Po Ježíšově nanebevstoupení působí Duch svatý, který nás podle Kristova zaslíbení uvede „do veškeré pravdy“ a oznámí nám i to, „co má přijít“ (J 16,13).

Aplikace

Kolik útěchy ti přináší vědomí, že Ježíš – jeho láska, jeho charakter i jeho sebeobětování – nám zjevuje pravou tvář Boha Otce?

ELLEN G. WHITEOVÁ

Boží komunikace se neomezila pouze na biblické doby. Jak uvidíme v následujících týdnech, Bůh neustále mluví k lidem a jeho slova budou provázet jeho lid až do Kristova návratu.

Ellen Gould Harmonová Whiteová a její dvojče Elizabeth se narodily 26. listopadu 1827 v Gorhamu ve státě Maine v USA. Byly nejmladšími z osmi dětí Eunice a Roberta Harmonových. O několik let později se rodina přestěhovala do Portlandu ve státě Maine, kde Robert Harmon doufal, že rozšíří své podnikání v kloboučnictví.

Když bylo Ellen devět let, utrpěla vážný úraz, který ji hluboce poznamenal fyzicky, citově i společensky. V parku nedaleko domova po ní rozzlobená spolužačka hodila kámen, který ji zasáhl do obličeje. Ellen byla několik týdnů ve vážném stavu, kdy téměř nevnímala své okolí, a tato nehoda ukončila její formální vzdělávání. Následky zranění ji provázely po celý život. Kvůli zranění obličeje navíc trpěla nejistotou ohledně svého vzhledu, což výrazně omezovalo její společenské kontakty.

Právě v tomto období osobní nejistoty začala mladá Ellen Harmonová intenzivně přemýšlet o svém duchovním stavu. Bála se Boha a považovala se za nehodnou nebe. Tyto obavy ještě zesílily, když rodina Harmonových přijala milleritské poselství o blízkém druhém příchodu Ježíše Krista. Ani po svém křtu ponořením v roce 1842, kdy se stala členkou metodistické církve, se Ellen necítila hodna Boží lásky. Myslela, že je „navždy ztracená“. (LS 29; viz také 20–31)

Uprostřed těchto mučivých myšlenek se jí zdály dva sny, které začaly měnit její pohled na Boha. Skutečný zlom však nastal až ve chvíli, kdy se setkala s metodistickým kazatelem Levim Stockmanem a pochopila a osobně zakusila Boží lásku a milost. Bylo to, jako by k ní Bůh promluvil uprostřed jejího zoufalství.

Později o této zkušenosti napsala: „Víra teď ovládla mé srdce. Cítila jsem nevýslovnou lásku k Bohu a měla jsem svědectví jeho Ducha, že mé hříchy byly odpuštěny. Můj pohled na Otce se změnil. Najednou jsem se na něj dívala jako na laskavého a něžného rodiče, ne jako na přísného vládce, který od lidí vyžaduje slepou poslušnost. Mé srdce se k němu obrátilo s hlubokou a vroucnou láskou.“ (LS 29)

Současně pochopila také biblické učení o stavu mrtvých a postupně si uvědomila, že neexistuje žádné věčné hořící peklo. Její nové chápání Boha a jeho lásky zcela změnilo její život. Jak budeme sledovat v jednotlivých pátečních částech tohoto čtvrtletí, Ellen G. Whiteová se hluboce zamilovala do Ježíše Krista a zasvětila mu celý svůj další život a službu.

Více informací naleznete na stránkách: <https://whiteestate.org/absg/1>.

Poznámka redakce: K hlubšímu studiu života a díla Ellen G. Whiteové můžete v češtině využít například tyto knihy:

Adventist sedmého dne věří. Praha: Advent-Orion, 1999. (Část Dar prorocství)

BRADFORD, Graeme S. *Proroci jsou lidé.* Praha: Advent-Orion, 2007.

KNIGHT, George R. *Setkání s Ellen Whiteovou.* Praha: Advent-Orion, 2007

NICHOL, Francis D. *Ellen G. Whiteová a její kritici.* Praha: Advent-Orion, 2014.